

Til beslutningsforslag nr. B 50. Betænkning afgivet af Udenrigsudvalget den 30. april 1991

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om principper for samarbejde med de østeuropæiske lande

[af Marianne Jelved (RV) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til udenrigsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Udvalgets spørgsmål til udenrigsministeren og dennes besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen.

Der er af et mindretal stillet et ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) beslutningsforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag, idet flertallet understreger betydningen af en fortsat stigende dansk indsats til fremme af økonomisk omstilling i de tidligere Comeconlande bort fra central planøkonomi til markedsøkonomi. Uden en stabilisering af de central- og østeuropæiske økonomier og en stabilisering i Sovjetunionen samt en løsning på de alvorlige nationale modsætninger er der alvorlig risiko for, at de demokratiske landvindinger går tabt.

Udenrigsudvalget har under behandlingen af beslutningsforslaget modtaget et notat, der giver en udmærket oversigt over den hidtidige danske indsats. Det er flertallets opfattelse, at der på mange områder er gjort en god begyndelse, men det er vigtigt, at der nu på baggrund af de indhøstede erfaringer udformes nye retningslinier, og at der sker en prioritering af indsatsen.

Flertallet foreslår derfor, at der i god tid, inden Folketinget træder sammen i oktober 1991, for Folketinget forelægges en samlet flerårig plan med en prioritering for den videre indsats.

Det er ud fra notatet flertallets opfattelse, at miljøet, såvel det indre som det ydre, energiområdet, fødevarerområdet samt uddannelses- og kultursamarbejdet skal have en central placering i det fortsatte samarbejde med de central- og østeuropæiske lande. Inden for miljø- og energiområdet bør bl.a. energibesparelser og fremme af vedvarende energi have en vigtig placering.

Det er desuden flertallets opfattelse, at der bør ske en opprioritering af arbejds- og arbejdsmarkedsområdet. En af grundene til den aktuelle krise i Central- og Østeuropa er fraværet af et organiseret arbejdsmarked, arbejdsmarkedsuddannelser, fagretlige systemer og arbejdsløshedslovgivning m.v. Det er flertallets opfattelse, at arbejdsmarkedsområdet også bør opprioriteres, sådan at uddannelse af arbejdstagere, bl.a. på tillidsmandsområdet, som princip stilles lige med managementsuddannelse ved tildeling af statslige midler.

Økonomisk støtte til Østeuropa og tilsvarende internationale overførsler virker ikke finanspolitisk ekspansivt modsat en stigning i de almindelige offentlige udgifter. Derfor kræver sådan støtte ikke nødvendigvis kompenserende besparelser, og den bør således principielt kunne finansieres uden for det finanspolitiske måltal.